

MAANDBLAD VOOR

sinclair

GEBRUIKERS

ZX Spectrum

ZX81

The Sinclair

QL

NUMMER:10 MEI-JUNI - 1985

2.85

Dit is een uitgave van
COMPUTER SERVICE BUREAU

A. EIJGENRAAM
Lavendelstraat 19
2563 PP 's-Gravenhage
telefoon 070 - 257141

Vidibus: 400011799
Giro: 5479488

Redactie: T. v.d. Brink
A. Eijgenraam

Controle ZX81 programma's:
Henk Boon

Eindredactie: A. Eijgenraam

Wordt per abonnement en in de losse verkoop verspreid in de BeNeLux. Abonnementen kunnen elke maand ingaan met een opzegtermijn van 3 maanden, schriftelijk. Een abonnement duurt tenminste 12 nummers.

Wordt bij geen opzegging automatisch verlengd.

Dit maandblad stelt zich ten doel om alle Sinclair gebruikers te voorzien van wetenswaardigheden van hun computer, zonder enige binding aan een gebruikersgroep. Wel staat ons blad open voor alle publikaties van gebruikersgroepen dit ter beoordeling van de redactie. Alle ingezonden listings, publikaties e.d. vallen onder de verantwoording van de inzender. Overname van artikelen toegestaan na kontakt met de uitgever, mits met bronvermelding.

Weer een nieuw blad. "Eindelijk", zullen een aantal abonnees zeggen en terecht.

Ook dit keer weer een gekombineerde uitgave van twee maanden. In ons vorige nummer hebben wij een oproep geplaatst voor een aantal nieuwe medewerkers. Hierop hebben gelukkig een aantal leden gereageerd, waardoor wij goede moed hebben om weer een volledige redactie te kunnen krijgen.

Wel hebben wij meer mensen nodig die artikelen insturen over alles wat met computers te maken heeft uit b.v. uw krant of tijdschrift.

Ook zijn nog steeds listings nodig ter publicatie in uw blad. Vooral wat betreft de listings blijkt het niet hard te lopen. Wordt er minder geprogrammeerd of durven mensen hun listings niet op te sturen?

In deze uitgave vind u hopelijk voor u weer van alles van uw gading. Van telecommunicatie tot basicode, en alles wat daar tussenin zit. Aangezien we al weer in juni zitten willen wij al onze abonnees een heel prettige vakantie toewensen met veel zon en veel computerplezier.

Het plan is om binnenkort een abonneesdag te organiseren. Hierover zult u in het volgend nummer meer lezen. Veel plezier,

Arno Eijgenraam

HANDIG POOKJE

De basic programmeurs onder ons zullen ongetwijfeld hun programma's willen voorzien van een copyrightregel met hun naam daarin.

Het probleem hierbij is, dat een gewone regel zonder meer door iedereen uit het programma is te verwijderen.

Een oplossing daarvoor is devolgende.

Voer de volgende regel in:

```
10 REM c NAAM
```

Hierna voert u het volgende pookje in:

```
POKE 23756,0
```

Wanneer je nu het programma list, zul je zien dat regel 10 is veranderd in regel 0. Deze nulregel is nu niet meer te verwijderen.

Een tweede mogelijkheid is de volgende:

Zorg eerst via NEW of de resettoets dat het geheugen leeg is.

Voer dan de volgende regel in:

```
9999 REM tekst
```

gevolgd door POKE 23756,16, waardoor regel 9999 is veranderd in 000.

Deze regel moet nu gesaved worden op een leeg bandje, waarna je via MERGE de regel kunt samenvoegen met een programma.

MEER KLEUREN OP DE SPECTRUM

```
10 REM SGG GRONINGEN
```

```
100 FOR n=0 TO 6 STEP 2
```

```
110 POKE USR "a" + n, BIN 01010101: POKE USR "a" +n+1, BIN 10101010
```

```
120 NEXT n
```

```
200 FOR p = 0 TO 7: FOR i = 0 TO 7
```

```
210 PRINT INK i; PAPER p; "AAAA";
```

```
220 NEXT i: PRINT : NEXT p
```

LET OP!!!

De "AAAA" in regel 210 moeten worden ingevoerd in "GRAPHICS" MODE.

MAAK HET EVEN ZELF; EEN RS232 PRINTERKABEL

De afgelopen weken hebben wij erg veel telefonische vragen binnengekregen over het maken van een kabel voor een printer, modem of ander randapparaat aan te sluiten op interface 1.

Het schijnt zelfs zo te zijn dat veel winkeliers hun klanten niet kunnen (of willen?) helpen aan een goede verbindingskabel.

Ook schijnen er prijzen berekend te worden die naar mijn idee veel en veel te hoog zijn.

Nu is het voor iemand die een soldeerbout kan hanteren helemaal niet moeilijk om zelf even een kabel te maken.

Wat u moet weten is op welke pin welk signaal van uw Spectrum naar een randapparaat gaat. Deze signalen kunt u altijd terugvinden in de div. bijgeleverde gebruiksaanwijzing.

Hierin staan in het technische gedeelte altijd de verschillende aansluitingen vermeld. Een praktijkgeval:

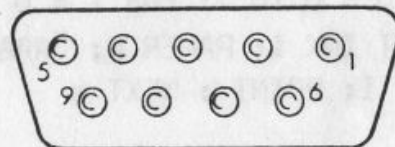
We willen onze Spectrum met interface 1 verbinden met een Brother CE-50. We zoeken dus de gebruiksaanwijzingen op van het interface en de printer.

1. Het interface bevat aan de achterkant een zogeheten 9 polige D-plug van het type vrouwtje. Hieronder ziet u het plaatje uit de gebruiksaanwijzing. U ziet ook de nummers 1 t/m 9 met daarachter vermeld wat voor signaal hierop staat. Wat betekenen nu deze aanduidingen?

RS232 connections

The RS232 socket is wired as follows:

1. No connection
2. TX data (input)
3. RX data (output)
4. DTR (input) this should be high when ready
5. CTS (output) this should be high when ready
6. n.c.
7. Ground (pull down)
8. n.c.
9. +9v (pull up)

TX data (input) - data vanuit de printer of terminal o.i.d.
 RX data (output) - data vanuit de computer
 DTR (input) - data terminal ready (boodschap van de printer of terminal; ik ben klaar stuur maar weer nieuwe data)
 CTS (output) - clear to send (boodschap van de computer; ik ben klaar om te zenden)
 GROUND - aardeaansluiting

Om nu een kabel te maken zoekt u in de printergebruiksaanwijzing ook de pintoewijzingen op.

In ons voorbeeld (Brother CE-50) vinden we bij deze tabel weer dezelfde aanduidingen.

De kabel wordt nu als volgt samengesteld:

Interface 1 pinnummer	gaat naar	Printer CE-50 pinnummer
2	-----	2
3	-----	3
4	-----	3
	-----	4
	-----	5
	-----	6
	-----	8
5	-----	11
7	-----	7

Voordat u de doorverbindingen maakt aan de printerkant op pinnummers 4, 5, 6 en 8 kunt u al proberen of de printer werkt met de 5 draden tussen computer en printer. In de meeste gevallen zal uw systeem hier al werken en hoeft u de genoemde doorverbindingen niet te maken.

Bij de meeste printers hebben we ook nog te maken met enkele zgn. dipschakelaars. Deze hebben betrekking op de vorm van data overdracht tussen computer en printer. Om een printer op uw Spectrum te laten werken moeten deze dipschakelaars als volgt worden ingesteld (indien aanwezig)

- 2400 Baud
- CR (+LF)
- 1 start bit
- 8 data bits
- 1 stop bit
- geen pariteitscontrole

Met deze gegevens voorhanden moet het u lukken om een kabel te maken voor alle randapparatuur. In een volgend nummer zullen we nog uitgebreid op het RS232 gebeuren terugkomen omdat via deze poort zeer veel mogelijkheden beschikbaar zijn om uw computer met de buitenwereld te verbinden. Te denken valt hierbij aan alarmsystemen, modems, e.d.

Mocht het u toch niet lukken om een juiste verbindingskabel te maken dan kunt u ook door ons een kabel laten maken tegen kostprijs.

Voor meer informatie kunt u kontakt opnemen met de redactie.

Succes! Arno Eijgenraam.

WORLD STANDARD

f 695,00

MODEM WS2000

V 21 compatible	300 bit/s Full Duplex
V 23 compatible	600 bit/s Half Duplex
V 23 compatible	1200/75 bit/s Viewdata Terminal
V 23 compatible	75/1200 bit/s Viewdata Host
BELL 103 compatible	300 bit/s Full Duplex
BELL 202 compatible	1200 bit/s Half Duplex

RUEB

Fred. Hendriklaan 141
2582 BZ • GRAVENHAGE
070 - 55 99 19 Holland

SINCLAIR IN PROBLEMEN.

In steeds meer bladen en kranten duiken koppen op over Sinclair. De fabrieken van Sir Clive schijnen te maken te krijgen met een steeds verder dalende verkoop van hun produkten. Zo is de verkoop van de QL ver achtergebleven bij de verwachtingen en liggen de pakhuizen vol met deze machines.

Ook de verkoop van de Spectrum valt tegen en daalt nog steeds.

In Engeland moet Sinclair aanzien dat andere merken zijn marktaandeel langzamerhand overnemen.

Ook in Nederland is dit zichtbaar. Sinclairgebruikers die hun machine zat zijn, gaan over op andere merken. Naar ons idee ook wel terecht, want voor de Spectrum is nu eenmaal geen goede opvolger. De QL is te duur en ook de Spectrum plus valt tegen.

We zien dan ook dat mensen overstappen van Sinclair op b.v. M.S.X. machines.

Wij zijn van mening dat deze keuze zeer gegrond is. Immers de M.S.X. machines hebben alles wat je als Spectrumgebruiker juist mist op de standaard Sinclair: parallelprinters zijn zo aan te sluiten, twee "vreugdeknuppels", het toetsenbord is vergeleken met Sinclair zeer fraai, en de basic van de M.S.X. is zeer goed te noemen.

Ook als redactie hebben wij naast onze Spectrum inmiddels een M.S.X. machine neergezet. De ervaringen zijn tot nu toe zeer

goed.

Wat ook een belangrijk punt is, is dat verschillende software-leveranciers van Sinclair, ook software voor M.S.X. zijn gaan voeren, zodat degene die overstapt naar een M.S.X. machine bij zijn eigen leverancier kan blijven.

Aan de andere kant is het zo, dat het hele MSX gebeuren nog vrij nieuw is, wat toch ook wat nadelen heeft. Zo is er inmiddels een tweede generatie MSX machines van de tekentafels gerold en is zo'n versie zelfs al in Nederland aangekomen voor verdere tests.

Op dit prototype bleken bestaande MSX programma's goed te werken. In tegenstelling tot eerdere berichten is de tweede generatie geen 16 bits machine, maar ook weer een achttbitter. Het verschil zit hem dan ook ergens anders in en wel in het geheugen. Vooral het videogeheugen wordt danig uitgebreid, waardoor het mogelijk wordt om b.v. beeldplaten aan de machines te koppelen. Hierdoor kunnen veel realistischer plaatjes op het scherm worden getoond. Ook het werkgeheugen wordt groter zodat grotere programma's en meer gegevens zullen kunnen worden verwerkt. Of en wanneer de tweede generatie MSX machines op de markt komt is nog helemaal niet bekend. Dit alles is met een grote waas van geheimzinnigheid omgeven. Volgens onze laatste berichten zou de machine met een jaartje het Nederlandse daglicht

kunnen aanschouwen, maar een en ander hangt nog van veel factoren af.

Maar goed, er blijven gelukkig nog duizenden tevreden Sinclair-gebruikers over waarvoor ook nog steeds nieuwe produkten op de markt blijven verschijnen.

Op dit moment zijn er twee van die produkten die bij ons zijn opgevallen; namelijk de disk-drive en het Prism VTX 5000 modem.

De disk-drive hopen we in onze volgende uitgave voor u te ontleden en in deze uitgave zullen we dat doen voor het modem.

Het modem is fraai van vorm, een klein zwart kastje dat keurig onder de standaard Spectrum past. Aan het modem zitten twee kabels, een voor naar de Spectrum, en de andere gaat naar het telefoon-stopkontakt. De kabel naar de Spectrum bevat tevens een door-koppelprintje waardoor het mogelijk blijft om alle randapparatuur gewoon te gebruiken. Wanneer we dit modem via de bijgeleverde kabel op de Spectrum aansluiten en de spanning op de machine zetten, blijkt dat we hier te maken hebben met een programma in ROM. Dus zonder laden hebben we direkt het Viditel programma tot onze beschikking. Vanuit een menu hebben we dan de keus of we willen gaan Viditellen, of dat we naar Basic willen.

We gaan nu eerst maar eens even Viditellen en kunnen hiervoor ons

toegangsnummer voorprogrammeren, zodat we automatisch in kunnen loggen op de Viditel (of soortgelijke) computer. Eenmaal in Viditel zijn de mogelijkheden dezelfde als bij andere programma's.

Volgens de gebruiksaanwijzing kunnen we ook Telesoftware laden. Ja, dat hadden we gedacht!!

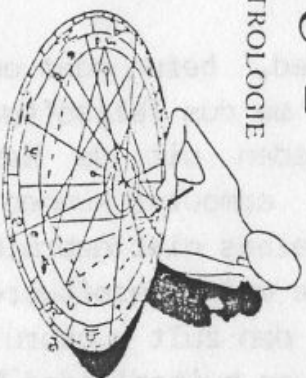
Aangezien we in Nederland wonen, hebben we hier te maken met een aantal leveranciers die allemaal vertellen hoe klantvriendelijk ze zijn. Telesoftware? wordt dan klant bij ons!

O.K. we worden klant bij b.v. Microtel 600. Dan blijkt dat je daar aardig wat geld voor neer moet leggen, waarvoor je dan een speciaal programma krijgt met een kabel. Hiermee kun je dan programma's van Microtel laden. Goed, dat is een. Maar er zijn meer leveranciers in Viditel die ook Telesoftware leveren. Dus, we roepen die gelijk ook even op via ons Telesoftware programma..... dus niet.!!

Willen we de Telesoftware van een andere leverancier gaan laden, dan blijkt dat je ook bij hen klant moet worden, wat natuurlijk ook weer geld kost, waarvoor je dan ook weer een programma krijgt, waarmee je dan weer bij die ene leverancier kunt laden. Alles bij elkaar opgeteld kom je dan op een behoorlijk groot bedrag uit en dat vinden wij de programma's op dit moment beslist niet waard!!!

= ZODIAC =

EEN NEDERLANDS ASTROLOGIE PROGRAMMA.

- = Ontdek de wereld van de dierenriem met Zodiac, een uniek astrologieprogramma. Geeft beschrijving van Uw karakter en levensloop. Ook afbeelding van Uw Radix-horoscoop. f 25,-
- = G.E.B.-stand. Houdt Uw energieverbruik bij. Berekent vroegtijdig bij- of terugbetaling. f 12,50
- = I.Q.-test. Laat de computer Uw intelligentie berekenen met deze standaard I.Q.-test. f 9,-

Nieuw: Automatische TELEFOONKIEZER voor ZX-Spectrum. Het bijbehorende programma "Superfile-Plus" zorgt voor een opslag van max. 3003 (!) telefoonnummers, welke met één druk op de knop voor U worden gedraaid. Tevens heeft U met "Superfile" de beschikking over een zeer krachtig bestandsprogr. met professionele mogelijkheden.

Hardware-aanbiedingen:

Opus Discovery-1, Disc-drive	f 949,-
Saga toetsenbord, de mooiste	f 219,-
Timex 2040, therm. printer, 32 kol. ...	f 209,-
Prism VTX-5000, modem + interface	f 379,-

Voor hardware geldt f 5,- verzendkosten. Onder rembours + f 5,-
Bel voor inlichtingen en prijzen 01820 - 20581 (alleen maan- en zaterdag.)
= Vanaf 22 juni elke zaterdag winkel geopend van 9.00 tot 16.00 uur.

Data-Skip.

- = Flexibel. Een zeer professioneel salarisberekeningsprogr. Geschikt voor elk salaris en elke bedrijfsvereniging. Incl. netto-naar-bruto, alle belastingtabellen en premies. f 79,-
- = Versie op cartridge f 99,-
- = Cedrick, een adventure. Zoek de schatten van het kasteel. Maar pas op, want nog niemand is ooit teruggekeerd. (microdr. comp.) f 25,-
- = Superfile. Eindelijk een nederlands bestandsprogramma, wat alles kan. 64 koloms, kan ruim 3300 gegevens bevatten, sorteert naar 5 kenmerken. Of het nu gaat om adressen, platen, boeken of een magazijnbestand: Superfile ordent alles! f 19,-

Bestelling dm.v. overmaking + f 2,50 porto op giro nr. 4727958 tnv. Data-Skip, Gouda.

DATA-SKIP

L. Willemsteeg 12
2801 WC Gouda

VIDITEL 6248141
Vraag gratis folder aan. ZX-Spectrum.

Waarom niet gewoon eens een keer een gezellige samenwerking tussen de verschillende leveranciers, zodat je met een programma gewoon bij iedereen Telesoftware kunt afnemen? Tenslotte rekenen ze ook allemaal nog eens een zogeheten beeldheffing voor een beetje behoorlijk programma, zodat ze hun winst toch wel binnen krijgen. Over dit soort praktijken kunnen wij ons behoorlijk boos maken. Naar ons idee is hier niemand mee gebaat.

Maar goed, terug naar ons modem. Wanneer we dus Telesoftware willen laden uit de Nederlandse Viditel computer kunnen we ons modem helaas niet gebruiken. Wilt u perse wel Telesoftware kunnen laden, dan zult u gebruik moeten maken van buitenlandse Viditel-achtige computers, zoals b.v. Prestel in Engeland.

Het gebruik met de Viditel computer met ons modem ging zeer goed. Alle functies die werden aangegeven in de gebruiksaanwijzing werkten zonder uitzondering goed. Een tweede mogelijkheid van het modem beviel ons eigenlijk nog beter.

Met het modem wordt los een cassette meegeleverd, die een communicatieprogramma bevat voor het gebruik van bezitters onderling! Met dit programma is het mogelijk om twee Spectrums via de telefoon met elkaar te laten "praten". Er zijn een aantal mogelijkheden: 1. overzenden van basicprogramma's,

2 - overzenden van machinetaalprogramma's, en 3 - in terminalstand met elkaar communiceren. Alle drie mogelijkheden werkten feilloos. Hiermee is volgens ons met dit modem een zeer fraaie uitbreiding van de Spectrum op de markt verschenen die verhoudingsgewijs ook niet eens zo duur is. Bij Data Skip in Gouda b.v. wordt het modem aangeboden voor Fl. 379 waarmee alle mogelijkheden zoals vermeld zijn inbegrepen. Het modem wordt compleet geleverd met een duidelijke handleiding, twee zelfs, een in het engels en de andere in het Nederlands.

Hiermee komen we dan ook gelijk aan de volgende vraag toe: wij vragen iedereen die zich op een of andere manier met telecommunicatie met de Spectrum bezighoudt, dit te willen doorgeven aan de redactie van dit blad. De bedoeling is dan dat wij de volgende maand een lijst publiceren met uw naam en telefoonnummer, en met welk systeem u werkt. Op deze manier kunt u contacten gaan leggen met gebruikers in andere delen van het land, maar ook in België, en zo uw hobbycontacten via telecommunicatie gaan uitbreiden.

Wanneer iedereen meewerkt ontstaat er dus zodoende een soort telefoonboek van collega's.

Voor het uittesten van uw Prism modem kunt u contact opnemen met de redactie, liefst 's avonds na

19.00 uur, onder telefoonnummer
070 - 257141.

Eerder noemden wij al de naam van
Data - Skip uit Gouda.

U heeft vast al gezien dat zij in
ons blad begonnen zijn met adver-
tenties. Aangezien wij graag wil-
len weten met wie wij zaken doen,
en omdat wij het ook belangrijk
vinden dat u als lezer weet waar
u terecht kunt voor uw aankopen,
volgt hieronder een kort informa-
tief stukje over Data - Skip:

Data - Skip is een jong bedrijf,
dat zich sinds februari 1985
heeft gespecialiseerd in hard- en
software voor de ZX Spectrum.
Vooral het gebrek aan goede,
Nederlandstalige software heeft
hen ertoe aangezet deze aktivi-
teiten te gaan ontplooien.

Volgens Data - Skip blijft Neder-
land in vergelijking met b.v.
Engeland ver achter op het gebied
van software voor de Spectrum.

Een van hun ideeën is: meer con-
currentie = meer kwaliteit.

(en lagere prijzen. red.)

Data - Skip probeert de nadruk te
leggen op praktisch toepasbare
programma's, en de Spectrum niet
te zien als "joystick".

Naast eigen software, biedt Data
- Skip ook originele software van
derden aan, dit tegen royalties.
Dit houdt in dat mensen hun
eigengemaakte programma's kunnen
aanbieden t.b.v. opname in het
verkooppakket van Data - Skip.

Zodoende geeft Data - Skip ook
aan minder professionele program-
meurs een kans om vooruit te
komen.

Data - Skip en hun medewerkers
hebben allen een ding gemeen: ze
bezitten allemaal een flink por-
tie enthousiasme en plezier!

TIP VOOR TELETEKST

Bezitters van teleteksttoestel-
len kunnen op pagina 241 de in-
houd lezen van hobbyscoop, en op
pagina 245 idem. De eerste is
voor Hilversum 1 en dus op woens-
dag en de tweede voor Hilversum 5
en dus op vrijdag. Zo kunt u van
tevorens bekijken welke Basi-
codeprogramma's uitgezonden zul-
len worden. Op de Duitse tele-
tekst is pagina 188 belangrijk
voor u. Hierop staan regelmatig
tips en listings te lezen voor
computers.

Met dank aan de inzendster voor
deze tips!

TELEFOONNUMMER KOMIN GEWIJZIGD!!

Wellicht hebben sommige van u al
het antwoordapparaat aan de lijn
gehad, waarop het nieuwe nummer
vermeld wordt.

Voor de anderen geven wij het
hierbij even door:

040 - 45 66 60

* * * * *

SCREENDUMP VOOR ZX-SPECTRUM VIA ZX INTERFACE I EN MICRODRIVE

Hieronder volgt een basicprogramma voor het maken van een screendump met behulp van een Seikosha GP-100AS en de Seikosha GP-500AS.

Een volledige screendump duurt ruim 5 minuten!!

Dipswitchinstellingen:

GP-500AS:

- 1 = OFF
- 2 = OFF
- 3 = ON
- 4 = ON
- 5 = OFF
- 6 = OFF
- 7 = OFF
- 8 = OFF

GP-100AS:

- 1 = OFF
- 2 = OFF
- 3 = ON
- 4 = ON

Schakelaars: binnenkap eraf, zoek dipswitch. Controleer of ROM = type AL-2

De schakelaars zitten linksachter.

```
5 GO TO 30
10 LOAD ""SCREEN$
15 SAVE *"m";1;"Seikdump" LINE 30
20 SAVE *"m";1;"flagscr"SCREEN$
30 LOAD *"m";1;"flagscr"SCREEN$
9990 FORMAT "b";4800
9991 OPEN #3;"b": LPRINT CHR$ 15: CLOSE #3: CLOSE #4:
9992 OPEN #3;"b"
9993 OPEN #4;"t"
9995 LPRINT CHR$ 8
9996 FOR y=175 TO 1 STEP -7: FOR x=0 TO 255
9997 LPRINT CHR$ (128+POINT (x,y)+2*POINT (x,y-1)+4*POINT
(x,y-2)+4*
POINT (x,y-3)+16*POINT (x,y-4)+32*POINT (x,y-5)+64*POINT
(x,y-6));
9998 NEXT x
9999 LPRINT CHR$ 13;CHR$ 10: NEXT y: LPRINT CHR$ 15: CLOSE
#3: LIST #4:
CLOSE #4
```

De kabel tussen interface I en de printer moet als volgt zijn samengesteld:

INTERFACE I

pin 3 - DATA
pin 4 - DTR
pin 7 - GND

PRINTER - RS232

pin 3
pin 20
pin 7

Stel uw printer als volgt in: 1 startbit, 8 databits, 1 stopbit, geen pariteit, 4800 baud.

Wat het programma doet:

regel 10: laad een scherm van cassette
regel 15: schrijft programma naar microdrive 1, autostart
lijn 30
regel 20: schrijft het geladen scherm naar microdrive 1
regel 30: laad scherm van microdrive 1
regel 9990: zendsnelheid naar printer 4800 baud
regel 9991: printer codes alleen via "b"-kanaal (zie hiervoor manueel interface I)
regel 9992: open binair (=grafisch) kanaal
regel 9993: open tekstkanaal
regel 9995: zet printer in grafische mode (CHR\$ 8)
regel 9996 - 9998: zet scherminformatie om in printerinformatie
regel 9999: CHR\$ 13 + CHR\$ 10 = naar begin volgende regel (carriage return)
- CHR\$ 15 = zet printer in tekstmode
- LIST #4 = stuur tekst van dit programma via het tekstkanaal
- CLOSE #4 = printerinformatie wordt pas verzonden na een CLOSE opdracht, of als de buffer vol is.

Bij Academic Service bv is de nieuwe catalogus verschenen voor de informatica- en computerboeken. In deze uitgave van 1985 weer veel nieuwe boeken, die ook voor u van belang zijn. De catalogus is weer zoals vanouds goed verzorgd, alle rubrieken staan goed vermeld. Het opzoeken van een boek is met deze catalogus dan ook een plezier op zich.

De catalogus is bij de meeste boekhandels die ook computerboeken verkopen in Nederland en België te krijgen.

Ook is de catalogus te bestellen bij Academic Service, maar hierbij moet u dan wel rekening houden met portokosten.

Inlichtingen:

ACADEMIC SERVICE

Postbus 96996

2509 JJ 's-Gravenhage.

C5 AFGEKEURD

De C5, het elektrische vervoermiddel van Sinclair mag niet op de Nederlandse weg. De Rijksdienst voor het Wegverkeer heeft het autootje afgekeurd. Sinclair mikte met de C5, die in januari werd geïntroduceerd en 23 Km. per uur kan rijden en ruim 1600 gulden moest gaan kosten, vooral op jongeren.

De plannen waren om per jaar 100.000 auto's te gaan maken. Maar daar zal wel niet veel van terecht komen, vooral omdat in Engeland ook de verkoop ver achterblijft bij de verwachtingen.

Wanneer u in het bezit bent van de HORIZONS cassette, die u bij de aanschaf van uw Spectrum aantrof als "handleiding" dan kunnen we er een bruikbare machinecode routine uit gebruiken.

Laten we beginnen met de M.C.routine in de machine te laden:

Type in:

```
CLEAR 32255:LOAD "c" CODE 32256
gevolgd door ENTER, en start kant
B van de Horizons cassette. Na
ongeveer 2 minuten en een paar
programmanamen verschijnt de
boodschap O.K., enz.
```

Stop nu de tape en type onderstaand in:

```
1 REM
10 LET p$="TITEL" : FOR f=6 TO 1
STEP -1
20 INK f-1 : LET yy=100-f * 4 :
LET xs=f : LET ys=f : GO SUB
9998 : NEXT f: STOP
9998 LET xx=(256-8 * xs * LEN p$)
/ 2
9999 LET i=23306: POKE i,xx: POKE
i + 1,yy : POKE i+2,xs: POKE
i+3,ys: POKE i+4,8 : LET i=i+4 :
LET w=LEN p$: FOR n=1 TO w: POKE
i+n, CODE p$(n): NEXT n: POKE
i+w+1,255 : LET w=USR 32256 :
RETURN
```

U kunt nu het beste eerst alles saven voordat u het programma runt. Het SAVEN gaat als volgt:

```
SAVE "naam" : SAVE "c" CODE
32256,300
```

In regel 10 kunt u p\$ natuurlijk ook wijzigen in b.v. uw naam.

F.W.A. Lint

L. Armstrongerf 22

4614 XS Bergen op Zoom.

In onze vorige uitgave stond een artikel met als titel: Doe meer met het Basiccodevertaalprogramma. Door de inzender hiervan is abusievelijk een foutje gemaakt. Hieronder vindt u een verbeterde regel 921;

```
921 CLS : PRINT "vanaf ";; INPUT
v: PRINT v: PRINT "naar ";;
INPUT n: PRINT n: PRINT "stap ";
: INPUT s: PRINT s: PRINT : PRINT
"renummer van ";v;" naar ";n;"
stap ";s: POKE 62442,INT (v/256):
POKE 62441,v-256*PEEK 62453: POKE
62453,s: POKE 62450,INT (n/256):
POKE 62449,n-256*PEEK 62450:
RANDOMIZE USR 62459: GO TO 925
```

Nog mooier wordt het door het programmaatje niet op regel 920 t/m 926 te zetten, maar in te passen tussen regel 705 en regel 709.

In onze twee aanpassingen voor het 42/51 koloms programma staat als CLEAR getal 5999. Dit is foutief en moet zijn 59999!!!

OPROEP: Wie maakt van (of heeft dit al) de 42/51 kolomsroutine een variabele kolomsroutine???

F.W. Weeda.

OPROEP!!!

In de afgelopen tijd hebben wij van diverse abonnees vragen binnengekregen over het overzetten van programma's van tape naar microdrive. Veel mensen missen de kennis van de verschillende machinetaalroutines om dit goed te kunnen doen. Vandaar dat wij iedereen oproepen die een programma heeft overgezet dit aan ons door te geven. Met deze gegevens kunnen wij dan uw medeabonnees weer helpen!!!

Ook uw listings van zelfgemaakte programma's zijn welkom. We hebben het idee dat er in Nederland zeer veel wordt geprogrammeerd, maar dat veel mensen denken dat hun programma's niet goed genoeg zijn of zo iets.

Laat u daardoor niet weerhouden om toch uw programma's in te sturen. Vaak blijkt namelijk dat deze programma's zeer fraai zijn, of dat iemand anders uw programma weet te veranderen tot een zeer goed programma.

Dus mensen, kom op, stuur uw listings in en help uw medegebruikers!!

WAARSCHUWINGEN!!!

Wij zijn de laatste tijd vaak gebeld met klachten waar we echt van geschrokken zijn.

Zo blijkt het vaak dat er in een winkel randapparaten worden verkocht, die later, thuisgekomen, niet of niet goed werken.

Dit gebeurt zowel bij computers zelf alsook bij printers, interfaces, e.d.

Wat ons evenwel zeer verbaasde, was dat veel kopers spullen kopen zonder dat de winkelier heeft laten zien hoe het artikel werkt. Vaak bleek ook dat een winkelier in het geheel niet wist hoe een artikel eigenlijk werkte!!!

Het is inmiddels wel bekend dat computers en alles daar omheen in steeds meer winkels worden verkocht. Van fotowinkel tot warenhuis heeft zich verslingerd aan het computergebeuren. Helaas is het zo dat in veel winkels de kennis over en de interesse voor de computer geheel of grotendeels ontbreekt.

Omzet is de hoofdzaak, met alle mogelijke gevolgen vandien!

Het advies van onze kant is dan ook: koop alleen bij winkeliers die u uw aankopen willen en kunnen demonstreren. Koop dus een produkt dat u heeft zien werken!!

Lang niet bij alle leveranciers is deze mogelijkheid aanwezig. Denk bijvoorbeeld maar eens aan bedrijven die per postorder zaken

met u doen. In deze gevallen moet u er op letten dat u aankopen kunt terugsturen, of dat de leverancier u en hemzelf heeft verzekerd van een goed garantiesysteem.

Tenslotte willen wij u oproepen om grove misstanden die u heeft ondervonden aan ons te willen melden. Mocht het zo zijn dat een bepaalde leverancier regelmatig bij ons gemeld wordt in dit verband, dan zullen wij namens u kontakt opnemen met deze leverancier om zodoende problemen uit de wereld te helpen.

Een soort geschillencommissie dus voor computers.

Ook hier geldt echter weer dat wij uw hulp nodig hebben, dus schroom niet om uw ervaringen aan ons door te geven.

Het geldt hier zowel negatieve als positieve reacties!!!

Er schijnen diverse programma's in omloop te zijn waarmee ZX81 programma's over te zetten zijn op de Spectrum.

Wie heeft de beschikking over een dergelijk programma en wil dit ter beschikking stellen aan een medegebruiker??

Reacties gaarne aan het redactieadres.

TE KOOP: Spectrum 48K, Interface I, microdrive, digital tracer, Timex 2040 printer, LS VU-meter met reset.

Verder diverse Sinclair boeken, tijdschriften en software.

Tegen elk aannemelijk bod.

R. Keijzer, Fuchsiasstraat 80, Den Haag, telefoon 070 - 255344

Sinclair-tjes worden GRATIS geplaatst voor en door lezers van dit blad.

Voorwaarden: de teksten mogen niet commercieel zijn, plaatsing geschiedt in volgorde van binnenkomst, zolang de ruimte dit toelaat.

Inzenden voor de 10e van de maand, schriftelijk.

Voor informatie over dit blad, de SINCLAIR DATA/SERVICE BANK, advertentietarieven, publicaties e.d. kunt u contact opnemen met:

A. Eijgenraam
Lavendelstraat 19
2563 PP 's-Gravenhage

Vidibus : 400011799
Telefoon : 070 - 257141

Gevraagd: Sinclairgebruikers in en om ROTTERDAM, voor het oprichten van een gebruikersgroep.

Reacties gaarne naar de redactie.

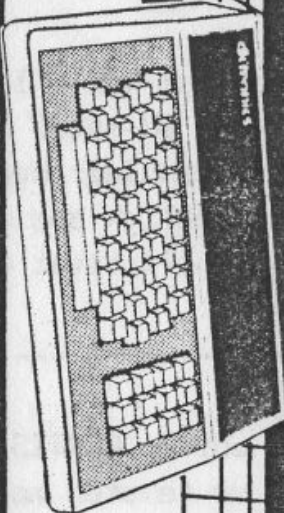
Zijn er Sinclairactiviteiten bij u in de omgeving?

Laat het ons even weten!

Op deze manier kunnen wij bijdragen aan de bekendheid van uw activiteiten en de opkomst wellicht wat vergroten!

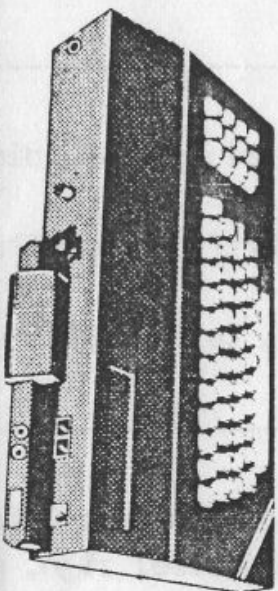
NEDERLANDS GROOTSTE SIMULAIR SPECIALIST brengt o.a.:

**BEZOEK ALLEEN NA
 TELEFONISCHE
 AFSpraak**

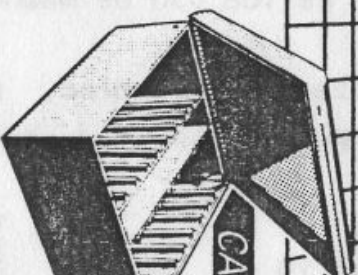
C002 DK TRONICS TOETSENBOORD SPECTRUM

Meest gevraagde en verkochte toetsenbord voor Spectrum. Geschikt voor inbouw interface/microdrive. Met spatiebalk. Tijdelijk **f 175,-!**

T060 TRANSFORM KEYBOARD

In Engeland als beste aangemerkt door de vele extra mogelijkheden. Geschikt voor inbouw interface en voedingsunit. 60 toetsen, w.o. ca 10 extra functie-toetsen, inclusief spatiebalk. Toetsen voorzien van gegraveerde symbolen (geen plakletters!). **f 395,-**

CARTRIDGE BOX T065

Een 'must' voor elke microdrivegebruiker. Opslag van 20 cartridges. Meerdere units koppelbaar. **f 29.95. 2 stuks f 50,-**

T070 BETA DISC DRIVE CONTROLLER

Beta disc-controller van Technology Research. Geschikt voor aansturen van max. 4 discdrives. Maakt gebruik van normale Spectrum keywords. Max. opslagcap. 680 Kbytes.

Voorzien van doorvoerconnector voor aansluiten andere randapparatuur. DD uitvoering. **f 499,-**

**INFORMATIE EN BESTELLEN
 KAN OOK TELEFONISCH TUSSEN
 10.00 EN 16.00 UUR
 040-428179**

KOMIN B.V.

Per ca. 15 juni De Greefstraat 15a,
 5622 GJ Eindhoven Tel. 040-428179 of 419099.
 Telex 59032 notelnl. Viditel pag. * 624822 #
 ABN Veldhoven, Rekening Nr 52.82.75.615

VRAAG ONZE GRATIS CATALOGUS!

BESTELLEN BIJ VOORUITBETALING BANK OF CHEQUE MET VERMELDING BESTELNR. VERZENDKOSTEN f 6,50 PRIJZEN INCL. BTW

Deze pagina kunt u gebruiken om uw reactie naar ons op te sturen.

Na invulling opsturen naar:

Redactie Sinclair maandblad

Lavendelstraat 19

2563 PP 's-Gravenhage

Natuurlijk kunt u ook een briefje sturen of een kopie maken om uw blad niet te beschadigen.

☐ Aanmelding als abonnee - GEEN deelnemer Databank!! 10/85

☐ Aanmelding als abonnee - INCLUSIEF deelname Databank

(25,00 per jaar / 12 nummers, inclusief inschrijving Databank)

Maak nog geen geld over, u ontvangt van ons een acceptgirokaart.

Naam:.....Voorletter(s):.....

Adres:.....Postcode:.....

Woonplaats:.....Geb. datum:.....

Telefoon:...../.....Bank / Giro:.....

type computer: Spectrum 16K / 48K - QL - ZX-81

Leest u ook andere bladen? Zo ja, welke?.....

Bent u lid van een gebruikersgroep? Zo ja, welke?.....

Waar houdt u zich speciaal mee bezig?

☐ Tekstverwerking

☐ Gegevensverwerking

☐ Zenden / ontvangen

☐ Viditel of andere communicatie: Viditelnummer:.....

☐ Spelen

☐ Grafische toepassingen

☐ Educatief

☐ Een taal (Pascal, M.C. e.d.):.....

☐ Andere (graag omschrijven)

.....
Gebruikt u de computer voor: school - bedrijf - hobby

* * * VERVOLG ANTWOORDPAGINA * * *

☐ Wil graag kontakt met medegebruikers.

Speciaal doel? Nee / ja namelijk

.....

☐ Biedt zich aan om andere gebruikers te helpen

☐ Vraagt hulp van medegebruikers

A.u.b. alle vragen zo volledig mogelijk invullen.

Wij garanderen dat gegevens van abonnees en deelnemers in de SINCLAIR SERVICE DATA BANK niet voor commerciële doeleinden zullen worden vrijgegeven.

Datum:.....

Handtekening:.....

opgave tekst SINCLAIRTJE (zie voorwaarden binnenin) of uw suggestie

uw ZELFGEMAAKTE programma kunt u opsturen ter publikatie in dit blad.
Het liefts opsturen per cassette, maar ook uw listings zijn welkom.